Kuntaliitto
Kommunförbundet

LAUSUNTO

Vilkuna, Luoma 4.6.2018 Dnro 423/03/2018

Eduskunnan ympäristövaliokunta

YmV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausuntopyyntö YmV 5.6.2018

Asia: U 70/2017 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen edistämisestä annetun direktiivin 2009/33/EY muuttamisesta

Kuntaliitto pitää direktiiviehdotuksen päätavoitetta eli puhtaiden ajoneuvojen edistämistä julkisissa hankinnoissa erittäin kannatettavana. Julkisten hankintojen kannalta on kuitenkin tärkeää, että hankintojen perusteena ei ole pelkästään hiilidioksidipäästöt ilman elinkaaritarkastelua (tank to wheels) kuten ehdotuksessa on tehty. Hyvin kapea lähestymistapa on johtanut siihen, että ehdotus on ristiriidassa myös vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluvelvoitteen kanssa. Lähestymistapana tulisi olla ajoneuvoteknologioiden elinkaarivaikutusten (well to wheels) arviointi ja vertailu.

Direktiivin valmistelussa ei ole huomioitu sitä, että viranomaisten kalusto ei uusiudu hetkessä ja julkisten hankintojen tulee täyttää myös kustannustehokkuuden vaatimukset. Direktiiviehdotuksessa esitetyt puhtaiden ajoneuvojen määritelmät ja tavoitteelliset osuudet ovat Suomen kannalta äärimmäisen kunnianhimoiset sekä kevyiden että raskaiden ajoneuvojen osalta. Ne ovat myös epärealistisia ja uhkaavat nostaa julkisten hankintojen kustannuksia kohtuuttomasti. Korkeat ajoneuvojen hankintakustannukset verottaisivat myös itse palvelua kuten joukkoliikenteen tarjontaa. Kuntien henkilökuljetuksissa käytettävien pienikokoisten linja-autojen ja tilataksien osalta tavoite tarkoittaisi, että vuonna 2025 yli kolmanneksen kalustosta tulisi jo olla sähkö- tai vetykäyttöistä. Tavoitetta ei voi pitää realistisena.

Kuntaliitto pitää erittäin tärkeänä, että Suomen kannassa tuodaan selkeästi esille, että korkeaseosbiopolttoaineet (ml. biokaasu ja muut yksinomaan biopolttoaineita hyödyntävät ajoneuvot) tulee sisällyttää paitsi puhtaan raskaan kaluston niin myös kevyiden ajoneuvojen määritelmään. Näin päästään myös EU-tasolla päästöjen kannalta parhaaseen lopputulokseen, kun paikallisilla ja alueellisilla julkisilla hankkijoilla on enemmän harkintavaltaa kustannustehokkaiden ja tavoitteet täyttävien ajoneuvojen valintaan.

Julkisilla hankintayksiköillä tulee olla harkintavaltaa sen suhteen, mikä on kustannustehokkain puhdas ratkaisu paikallisiin kuljetustarpeisiin, tavoitteisiin ja ongelmiin. Näin vältetään epätarkoituksenmukaisia kalliita ratkaisuja. Tässä on huomioitava myös ajoneuvon käyttötarve: tarvitaan erikoisajoneuvoja, joita käytetään harvoin, ja myös ajoneuvoja, jotka ovat päivittäin käytössä. Päästöjen kannalta ratkaisevaa ei ole kappalemäärä vaan ajoneuvosuorite. Direktiiviehdotukseen sisältyvät kategoriset vaatimukset lyövät korville myös EU:n subsidiariteettiperiaatetta.

SUOMEN KUNTALIITTO

Johanna Vilkuna

Liikenneasiantuntija

www.kunnat.net
www.kommunerna.net

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14,00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki
Puh. 09 7711,faksi 09 771 2291
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14,00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors
Tfn 09 7711, fax 09 771 2291
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi